

8.4.2019

5/3020/2019
Julkinen

Säteilylain alaan kuuluvien eräiden päätösten kumoaminen ja soveltamisen päätyminen

Säteilyturvakeskus (STUK) on tehnyt kumotun säteilylain (592/1991) voimassaoloaikana säteilyturvallisuutta koskevia ja muita säteilylainsäädännön alaan kuuluvia yleisiä päätöksiä.

Uusi säteilylaki (859/2018) tuli voimaan 15.12.2018. Kumotun säteilylain nojalla myönnettyt turvallisuusluvut ja tehdyt päätökset ehtoineen jäivät pääsääntöisesti voimaan 202 §:n 1 momentin siirtymäsäännösten vuoksi.

Tässä päätöksessä tarkoitetut STUKin päätökset sisältyvät nykyisin voimassa olevaan lainsäädäntöön tai ne ovat uudistuksen myötä kumoutuneet tai menettäneet muuten merkityksensä.

Selvyyden vuoksi näiden päätösten kumoamisesta päätetään ja soveltamisen päätymisestä todetaan tässä päätöksessä. Osa kumotun säteilylain nojalla annetuista yleisistä päätöksistä jää vielä toistaiseksi voimaan.

PÄÄTÖS

Säteilyturvakeskus kumoaa seuraavat päätökset:

- 1) potilaan säteilyaltistuksen vertailutasot aikuisten tietokonetomografiatutkimuksissa, päätös 2/3020/2013 (23.5.2013)
- 2) potilaan säteilyaltistuksen vertailutasot isotooppitutkimuksissa, päätös 1/3020/2015 (23.2.2015)
- 3) potilaan säteilyaltistuksen vertailutasot lasten tietokonetomografiatutkimuksissa, päätös 9/3020/2015 (25.5.2015)
- 4) potilaan säteilyaltistuksen vertailutasot aikuisten pään alueen kartiokeilatietokonetomografiatutkimuksissa, päätös 12/3020/2016 (7.11.2016)
- 5) potilaan säteilyaltistuksen vertailutasot kardiologiassa, päätös 15/3020/2016 (20.12.2016)
- 6) potilaan säteilyaltistuksen vertailutasot aikuisten tavanomaisissa röntgentutkimuksissa, päätös 11/3020/2017 (15.5.2017)
- 7) potilaan säteilyaltistuksen vertailutasot lasten tavanomaisissa röntgentutkimuksissa, päätös 6/3020/2018 (5.4.2018)

8.4.2019

5/3020/2019
Julkinen

- 8) viemäriverkkoon tai muuten ympäristöön päästettävien radioaktiivisten jätteiden raja-arvot, päätös 4/3020/2014 (27.10.2014)
- 9) radioaktiivisten materiaalien vapauttamisrajat, päätös 4/3020/2013 (11.9.2013)
- 10) radioaktiivisten aineiden vapaarajat, päätös 5/3020/2013 (11.9.2013)

Soveltamisen päättyminen

Säteilyturvakeskus toteaa, että seuraavia päätöksiä ei enää sovelleta, koska ne ovat kumoutuneet tai menettäneet merkityksensä:

- 11) ionisoivaa säteilyä sähköisesti tuottavien laitteiden käytön vapauttaminen turvallisuusluvasta, kun laite toimii enintään 5 kV:n jännitteellä, päätös 7/3020/2013 (11.9.2013)
- 12) turvallisuusluvasta vapautetun tavanomaisen hammasröntgentoiminnan muuttaminen turvallisuuslupaa edellyttäväksi toiminnaksi, päätös 5/3020/2014 (5.8.2014)
- 13) röntgenlaitteiden kaupan ja hallussapidon saattaminen luvanvaraiseksi, päätös 2/3005/2014 (29.9.2015)
- 14) opetusvälineinä käytettävien säteilylähteiden turvallisuusluvasta vapauttaminen, päätös 30/310/07 (2.5.2007)
- 15) ionisoivaa säteilyä sähköisesti tuottavien laitteiden käytön turvallisuusluvasta vapauttaminen, kun laite toimii enintään 30 kV:n jännitteellä, päätös 6/3020/2013 (11.9.2013)
- 16) palovaroittimien ja paloilmalaitteiden käytön turvallisuusluvasta vapauttaminen, päätös 3/3120/2017 (26.7.2017)
- 17) säteilytoiminnan valvonnasta perittävät maksut 11.4.2018, päätös, 18/3020/2018 (5.4.2018)

Perustelut

Päätösten kumoaminen

Potilaan säteilyaltistuksen vertailutasoista määrätään oikeutusarvioinnista ja säteilysuojelun optimoinnista lääketieteellisessä altistuksessa annetussa Säteilyturvakeskuksen määräyksessä (STUK S/4/2019). *Päätökset 1-7* kumotaan tarpeettomina säteilylain 112 §:n 4 momentin nojalla.

8.4.2019

5/3020/2019
Julkinen

Radioaktiivisten päästöjen raja-arvoista määrätään radioaktiivisista jätteistä ja radioaktiivisten aineiden päästöistä avolähteiden käytössä annetussa Säteilyturvakeskuksen määräyksessä (STUK S/2/2019). *Päätös 8* kumotaan tarpeettomana säteilylain 127 §:n 6 momentin nojalla.

Vapaarajoista ja vapauttamisrajoista määrätään vapaarajoista ja vapauttamisrajoista annetussa Säteilyturvakeskuksen määräyksessä (STUK SY/1/2018). *Päätökset 9 ja 10* kumotaan tarpeettomina. Näistä ensin mainittu kumotaan säteilylain 85 §:n 2 momentin ja jälkimmäinen 49 §:n 3 momentin nojalla.

Soveltamisen päättyminen

Säteilylakia ei lain 2 §:n mukaan sovelleta alle viiden kilovoltin jänniteerolla toimivan ionisoivaa säteilyä sähköisesti tuottavan laitteen käyttöön. *Päätös 11* on menettänyt merkityksensä.

Säteilylain 48 §:n mukaan säteilyn käyttö edellyttää turvallisuuslupaa. *Päätökset 12 ja 13* ovat menettäneet merkityksensä, koska päätöksillä luvan piiriin saatetut toiminnot ovat luvan piirissä suoraan lain nojalla.

Säteilylain 49 §:ssä säädetään turvallisuusluvasta vapautetusta toiminnasta. Ionisoivasta säteilystä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1034/2018) annetaan tarkemmat säännökset turvallisuusluvasta vapautetuista toiminnoista.

Asetuksen 27 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan turvallisuuslupaa ei tarvita ionisoivaa säteilyä sähköisesti tuottavan laitteen käyttöön, valmistukseen, kauppaan, asennukseen, hallussapitoon, säilyttämiseen, tuontiin, siirtoon ja varastointiin, jos laite toimii enintään 30 kilovoltin jännitteellä, eikä se aiheuta kymmenen senttimetrin etäisyydellä laitteen luoksepäästävästä pinnoista suurempaa annosnopeutta kuin yksi mikrosievert tunnissa.

Momentin 2 kohdan mukaan turvallisuuslupaa ei tarvita radioaktiivista amerikum-241-isotooppia sisältävän palovaroittimen ja paloilmaisimen käyttöön siinä tarkoituksessa, mihin ne on suunniteltu, jälleenmyyntiin sekä käyttöön ja jälleenmyyntiin liittyvään hallussapitoon, säilyttämiseen, varastointiin, asennukseen, huoltoon ja korjaukseen. Uusissa palovaroittimissa amerikum-241-isotooppia saa kuitenkin olla enintään 40 kilobecquereliä.

Momentin 3 kohdan mukaan ionisoivaa säteilyä sähköisesti synnyttäviä ja radioaktiivista amerikum-241-, strontium-90- tai cesium-137-isotooppia enintään 40 kilobecquereliä sisältävä säteilyturvallisuusominaisuuksiltaan opetuskäyttöön tarkoitettun umpilähteen käyttöön opetusvälineenä kouluissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja niihin rinnastettavissa laitoksissa edellyttäen, että

8.4.2019

5/3020/2019
Julkinen

oppilaitos on nimennyt säteilyturvallisuudesta huolehtivan vastuuhenkilön.

Päätökset 14-16 ovat edellä lausutun johdosta menettäneet merkityksensä.

Säteilyturvakeskus on päättänyt säteilytoiminnan valvonnasta perittävistä maksuista Säteilyturvakeskuksen suoritteiden maksullisuudesta ja maksuperusteista annetun sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen (580/1993) nojalla. Ministeriön päätös on kumottu Säteilyturvakeskuksen suoritteista perittävistä maksuista annetulla sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella (1259/2018). *Päätös 17* on kumoutunut asetuksen voimaantulon myötä.

Lainkohdat

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta tähän päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Lisätiedot

Tommi Toivonen

Pääjohtaja

Petteri Tiippana

Johtaja

Tommi Toivonen

